

Відділ освіти, молоді та спорту Хмельницької РДА
Печеська ЗОШ І-ІІ ст.

ТЕХНОЛОГІЯ ГАНУТЕЛІ

**Відділ освіти, молоді та спорту Хмельницької РДА
Печеська ЗОШ І-ІІ ст.**

Технологія ганутелі

Навчальний посібник з трудового навчання

для учнів 9-11 класів

вчитель трудового навчання
Печеської ЗОШ І-ІІ ст.
Горчиця Тетяна Михайлівна

2015

- 2 -

Рецензент: Технологія ганутелі: Навч. посіб. з трудового навчання для 9-11 класів/ Уклад.: Горчиця Тетяна Михайлівна. – Хмельницький, 2015. – 74 с.

Рецензент: Скрипник Аліна В'ячеславівна, методист РМК відділу освіти, молоді та спорту Хмельницької районної державної адміністрації

Рекомендовано до друку науково – методичною радою райметодкабінету відділу освіти, молоді та спорту Хмельницького району (протокол № 4 від 25.12.2014 року)

Навчальний посібник розроблено для учнів 9-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів

Навчальний посібник призначений для розширення знань учнів з основ виготовлення штучних квітів, сприяє формуванню вмінь та навичок створення квітів технікою ганутелі.

Даний посібник можна використати при викладанні варіативної програми «Штучні квіти» у 9-11 класах. Також учителі можуть скористатись ним на факультативних заняттях і в гуртковій роботі.

Зміст

Вступ	5
ТЕМА 1. ГАНУТЕЛЬ ЯК ВИД ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА	7
§1.1. Поняття про ганутель	7
§1.2. Історія розвитку ганутелі	9
§1.3. Інструменти та пристосування для ганутелі	10
§1.4. Матеріали для ганутелі	12
ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІК ГАНУТЕЛІ	21
§2.1. Характеристика технік ганутелі	21
§2.2. Основні етапи виготовлення квітів в техніці ганутелі	23
§2.3. Правила безпечної праці	40
§2.4. Санітарно-гігієнічні норми та організація робочого місця	41
§2.5. Якість виробу виконаного в техніці ганутель	42
ТЕМА 3. КВІТКОВІ КОМПОЗИЦІЇ	50
§3.1. Види букетів, їх призначення	50
§3.2. Форми та види квіткових композицій	52
§3.3. Принципи складання квіткових композицій	56
Глосарій	67
Список використаних джерел літератури	70
Ідеї для творчості	72

Вступ

Народне мистецтво протягом багатомісячної історії ніколи не стоїть на місці, воно розвивається в живому процесі розвитку самого народу. Кращі і незвичні вияви потрібно знаходити, вивчати, підтримувати, пропагувати. Програма для трудового навчання розроблена відповідно до вимог Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів. Вона складається із двох частин — інваріантної, обов'язкової для всіх типів навчальних закладів та варіативної частини. Вивчення предмета починають з обов'язкової частини програми, і лише після цього обирають вид діяльності з варіативного модуля.

Наявність варіативної частини програми створює сприятливі умови для здійснення практичної діяльності учнів усіх типів навчально-виховних закладів відповідно до їхніх нахилів, бажання, навчально-матеріальної бази, регіональних традицій, народних художніх промислів тощо. Тому зміст варіативної частини вчитель визначає індивідуально.

Даний посібник можна використати при викладанні варіативної програми «Штучні квіти» у 10-11 класах. Також учителі можуть скористатись ним на факультативних заняттях і в гуртковій роботі.

Навчальний посібник призначений для розширення знань учнів з основ виготовлення штучних квітів, сприяє формуванню вмінь та навичок створення квітів технікою ганутелі.

Посібник складається з чотирьох тем. Перша тема знайомить з ганутелю як видом декоративно-прикладного мистецтва, друга тема присвячена технікам ганутелі. У третій темі розглянуто квіткові композиції, а у четвертій темі – колір у квіткових композиціях.

У навчальному посібнику дається короткий виклад теоретичних питань та інструкційні картки на виконання пелюсток та квітів. У ньому описані інструменти та матеріали,

якими користуються при виготовленні штучних квітів. Для перевірки знань з предмету передбачені питання та завдання для самоконтролю. Теоретичний матеріал доповнено рисунками, які розкривають суть процесу виготовлення штучних квітів з дроту та ниток.

ТЕМА 1. ГАНУТЕЛЬ ЯК ВИД ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

§1.1. Поняття про ганутель

Серед безлічі видів технік мистецтва у світі інколи стають незаслужено забутими надзвичайно чудові рукоділля. Одне з них ганутель.

Ганутель – вид декоративно прикладного мистецтва, який використовується для створення штучних квітів з дроту і ниток [20].

Саме слово «ганутель» означає кручену золоту чи срібну нитку.

Саме у шістнадцятому столітті використовували спіральний дріт із золота або срібла, який називали по-італійськи «sanutiglia», а по-іспанськи «sanutillo», в російській же мові це слово перетворилося на загальновідоме «канітель».

До асортименту виробів виконаних технікою гантелі відносять (рисунок 1): картини, панно, прикраси (сережки, перстні, браслети, кольє), декоративні вазони, сувеніри, квіти, елементи оздоблення інтер'єру, діадеми, обручі для волосся, засолки, вінки тощо.

В основі техніки гантелі лежить майстерність з'єднання дроту з ниткою. Як правило, це тонкий дріт із золотим чи срібним покриттям, прямий і скручений в спіраль та пружинки. Іноді прикраси в цій техніці виготовляються тільки з дроту.

В порівнянні з іншими штучними квітами прикраси, виконані в техніці ганутель, мають деякі переваги. Вони легші, ніж квіти з бісеру. Міцніші, ніж квіти з тканини. Довговічніші, ніж композиції з сухих квітів. А також виглядають такі квіти елегантно та й поки що ексклюзивно [1].

Своїм зовнішнім виглядом ганутель нагадує вироби з атласу. Виконуються вироби за допомогою декількох базових прийомів і

технологій. Відмінно поєднуються з багатьма матеріалами. Прекрасно виглядають в нарядах (одязі) і прикрасах (біжутерії).

Рисунок 1 – Асортимент виробів, виконаних технікою ганутелі

Останнім часом ганутель стає усе більш популярною у весільній моді. У цій техніці виготовляються незвичайно витончені ажурні діадеми і вінки для нареченої, декоративні елементи весільних суконь, брошки, браслети, сережки і підвіски.

§1.2. Історія розвитку ганутелі

Ганутель — традиційний спосіб виготовлення квітів, що зберігся на острові Мальта в Середземному морі, недалеко від берегів Італії [21, с. 13]. У цій техніці зазвичай використовується тонкий дріт, завитий в спіраль, шовкові нитки або муліне, а також перли, намистинки або бісер. Такі квіти виходять дуже легкими і витонченими.

Ганутель – одна із технік виготовлення штучних квітів, які завжди використовувалися в інтер'єрі, ними прикрашали одяг, особливий шарм квіти додають модним дамським капелюшкам [3]. Майстерні імітації недовговічних живих рослин довгий час всюди супроводжували людину від хрестин, весіль до похоронів.

Але все тече і все змінюється. Після другої світової війни мистецтво ганутелі було майже забуте, а з 1970 року з'явився великий інтерес до композицій з сухих кольорів - флористиці. А виконані з шовку квіти були затавровані старомодним несмаком і забуті майже повсюдно, зберігшись лише в культовому ужитку. І то лише тому, що висушені квіти абсолютно не годилися для церковних прикрас і тому витончене мистецтво ганутелі все-таки збереглося там [2].

Пізніше, в кінці 1990-х років сталося раптове відродження інтересу до даного рукоділля і це не дивно. До наших днів ця техніка дійшла завдяки невинним працям скромних черниць з острова Мальти, чії довговічні квіткові композиції прикрашають католицькі храми і статуї святих, гірлянди і букети з кольорів, народжених їх руками прикрашають вітвар папської капели у Ватикані і вуалі наречених [6]. Та і сама техніка не настільки

складна, але наскільки клопітка, вимагає терпіння, акуратності і хороших матеріалів та часу.

У країнах Європи на урочистих прийомах можна побачити пані в прикрасах, виконаних в цій королівській техніці, з використанням благородних металів, перлів і коштовних каменів: тіари наречених (діадеми), букети, шпильки, брошки, намисто, бутоньєрки, сережки [21, с. 14]. І така популярність недивна, адже ганутель дозволяє з'єднати пишноту убору з практичною невагомістю.

§1.3. Інструменти та пристосування для ганутелі

Для виготовлення квітів в техніці ганутелі необхідні наступні інструменти та пристосування (рисунок 2):

1) плоскогубці (використовують для тримання та перекусування дроту);

2) кусачки (використовують для обрізання дроту);

3) круглогубці (використовують для загинання кінців дроту);

4) веретено (використовують для скручування тонкого дроту з кольоровою ниткою для дугової ганутелі);

5) лінійка (використовують для вимірювання довжини пружинки);

6) пінцет (використовують для тримання бісеру, декоративних камінчиків, бусинок тощо);

7) ножиці (використовують побутові для обрізання ниток);

8) спиця для в'язання шкарпеток (використовують як інструмент на який намотують дріт для пружинкової ганутелі) [19, с. 10].

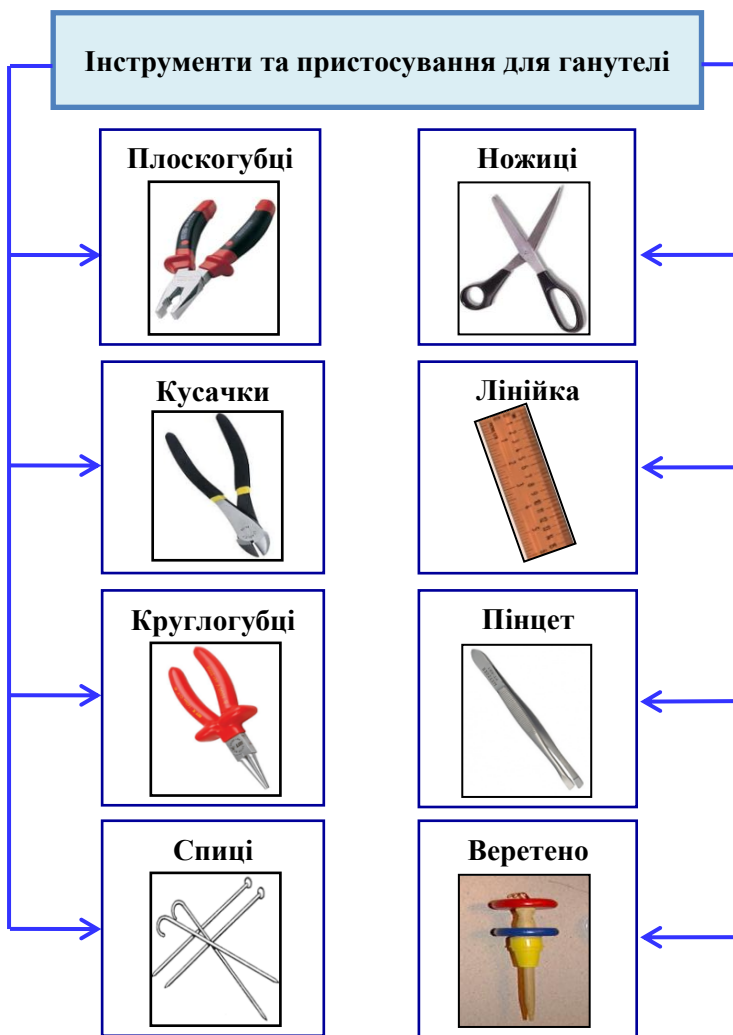

Рисунок 2 – Інструменти та пристосування для гантелі

Досить часто використовують пасту для кулькової ручки замість спиці для в'язання шкарпеток. Досвідчені майстри інколи ще використовують циганську голку чи шило для намотування спіралі, але дані інструменти є досить небезпечними у використанні, адже можна при недотриманні правил техніки безпеки поранитись.

§1.4. Матеріали для ганутелі

Для виготовлення квітів в техніці гантели потрібні такі матеріали (рисунок 3) [19, с.10]:

1) основні:

а) дрiт (бажано різних розмірів: 0,20, 0,25, 0,35; 0,40; 0,60; 0,80; 1 мм) і кольорів (золотистий, сріблястий та мідний);

Дрiт – це металевий вирiб у виглядi гнучкої нитки або тонкого прута.

Дрiт як правило круглого, рiдше – шестикутного, квадратного, трапецієподiбного або овального перетину зі сталі, алюмінію, міді, нікелю, титану, цинку, їх сплавів та інших металів. Його одержують шляхом протяжки, волочіння через отвори, які послiдовно зменшуються. Діаметр дроту – від декількох мм до десятків мм [5, с. 117].

Дрiт використовується для виготовлення електричних проводів, пружин, електродів, електронних приладів тощо. А також він використовується в мистецтві для виготовлення оригінальних речей, елементів інтер'єру (рисунок 4).

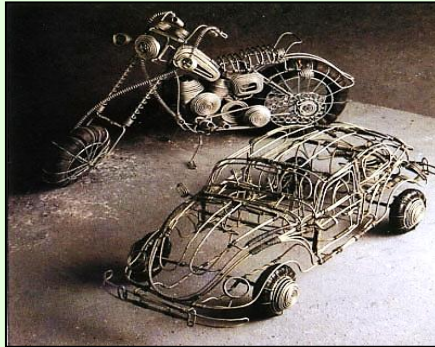

Рисунок 4 – Вироби з дроту

б) нитки (використовують бавовняні, шовкові, нитки муліне бажано різних кольорів та відтінків. Головне вимога до ниток, щоб вони були з блиском!);

в) тейп-стрічка (флористична стрічка) (існують різних кольорів, використовують для обмотування стебел квітів);

Тейп-стрічка - стрічка для обмотування стебел штучних та сухих квітів. При невеликому натягу вона дуже добре розтягується та стає липкою від нагрівання руками.

г) клей (використовують для скріплення нитки з дробом для подальшого виготовлення металонитка, а також на завершальному етапі виготовлення пелюсток чи листочків технікою дугової ганутелі, коли потрібно закріпити обрізаний кінчик осьового дроту з внутрішньої сторони елемента квітки. Також інколи за допомогою клею скріплюють між собою пелюстку з серединкою квітки. Доцільно використовувати клей ПВА, хоча, щоб забезпечити кращу надійність та якість виробу, більшість майстрів використовують прозорий клей Момент.);

2) додаткові [21, с. 18]:

а) штучні листочки (для полегшення роботи);

б) бісер, перлинки, скляні камінчики (використовують різних розмірів, форм та кольорів. За допомогою цих матеріалів роблять тичинки для квітів. Також дуже часто майстри дугової ганутелі використовують намистинки при виготовленні пелюсток.);

в) вази (бувають різних розмірів та матеріалів: глиняні, фарфорові, пластмасові, скляні тощо);

г) флористична піна (дає можливість закріпити квіти у вазі та заповнити порожній простір вази, горщика для кімнатних рослин);

д) стрічки, мереживо, клаптики блискучої тканини;

е) міцні стержні (зазвичай використовують металеві стержні, товщиною до 3 мм, вони необхідні при виготовленні стебла квітки);

ж) природні матеріали (мох, гілочки, мушлі, шишки тощо).

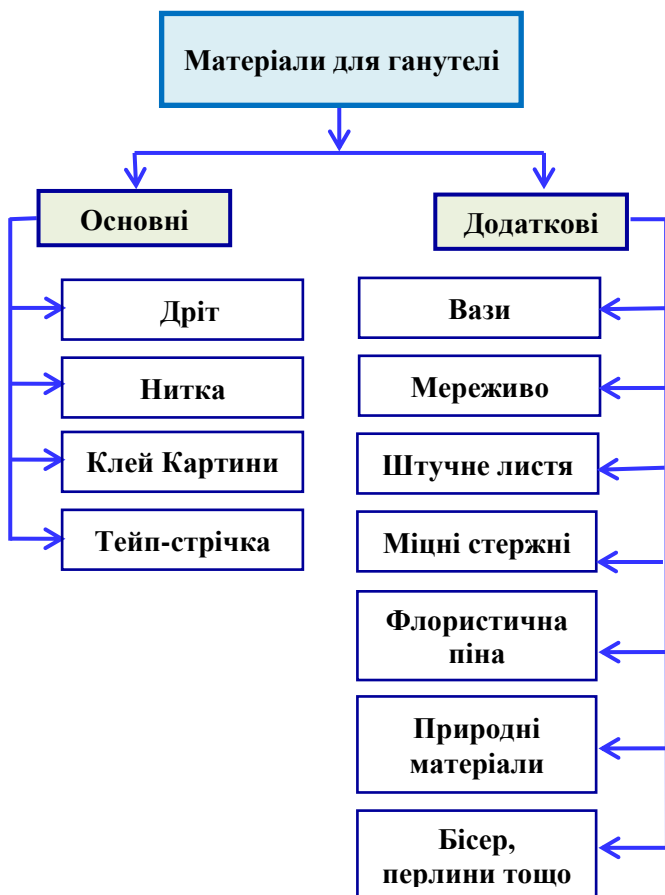

Рисунок 3 – Матеріали для ганутелі

Зустрічаються в літературі випадки, коли для обмотування стебла квітів використовують гофрований папір відповідного кольору або фольгу. Ще одним досить цікавим додатковим матеріалом є блискучі обгортки від цукерок, які використовують для виготовлення серединок квітів.

Це цікаво знати

У світі (крім майстрів з Мальти) є тільки парочка справжніх майстрів-дизайнерів, що виконують вироби в техніці ганутелі - це Руслана Бикова (США, штат Редмонд) і Олеся Бабічева (Росія, Москва). Решта, іменовані себе майстрами, не викликають справжнього інтересу до своїх виробів - недбалість, не достатній професійний рівень... А техніка виконання цих надзвичайно дивовижних виробів є тільки в книзі Марії Керр [11] (з Мальти), але на англійській мові.

* * * * *

Історія виникнення штучних квітів

Як уже відомо, ганутель – різновид технік виготовлення штучних квітів з дроту та ниток.

Історія виникнення штучних квітів сягає корінням у далеке минуле. Перша поява штучних квітів датується III-II століття до н.е.

Існує думка, що штучні квіти подарував світу Древній Єгипет, вони були відомі єгиптянам ще в третьому тисячолітті до нашої ери, але є і ще більш ранні згадки про появу штучних квітів, пов'язаних з Стародавнім Китаєм. Тут квіти виготовляли з шовку, золота, порцеляни, а також з найпростіших матеріалів, таких як пір'я, глина і пергамент [22].

Майстри, які займалися виготовленням квітів користувалися заслуженою повагою і прагнули у своїй роботі до точної передачі образу. Вважалося, що лише той, хто збагнув душу квітки, може передати його образ, свято оберігаючи свої секрети, вони передавали їх лише самим гідним.

Трохи пізніше, гречанки в своєму одязі використовували квіти, виготовлені з папірусного шовку. Цей милий аксесуар служив для жінки своєрідним резервуаром для ароматичних масел

Ченці середньовічної Європи, в основному в Італії та Іспанії, виготовляли штучні квіти в монастирях для потреб храмів; у

Франції це мистецтво стало світським, там виникли великі центри ручного виробництва (Париж, Ліон).

Майстри володіли секретами унікального ремесла – виготовлення штучних квітів з шовку, воску і паперу, які використовувалися як для оздоблення монастирів і храмів, так і для статуй святих. Найбільш потрібними в той час вважалися троянди, лілії і незабудки.

У середньовічній Європі вони виготовлялись в основному в Італії та Іспанії Найвідомішою штучною квіткою в історії є Золота троянда.

Золота троянда (лат. – «Rosa aurea»), штучна квітка, яку Папа, глава католицької церкви, в неділю троянд (четвертий тиждень Великого посту у католиків) дарує царській особі, яка відзначилась за минулий рік найбільшою чесністю та добродійністю. Ця традиція бере свій початок в XI столітті і встановлена Папою Львом XI. Троянда має золоте стебло довжиною більше одного метра, на пелюстках квітки, вигравірувані ім'я Папи і різні чесноти тієї особи, якій троянда призначається. Листя диво-квітки усипані крихітними діамантами, які зображують небесну росу.

Класична школа виготовлення квітів з тканини починає свій відлік з 1655 року. Саме в цьому році домініканські монахи вперше стали застосовувати желатин в квітковому ремеслі, просочування тканини гарячим желатином стала справжньою революцією в мистецтві створення квітів (рисунок 5). До цього моменту квіти з тканини в Європі виготовляли шляхом скручування стрічки в клубок або у вигляді плоских розеток, прикрашаючи ними волосся і дамські костюми. Стрічкові розетки зазвичай приховували в собі маленькі скляні резервуари для парфумів і парфумерних олій.

Рисунок 5 – Квіти з тканини

До кінця XVIII століття Італія, Франція, Богемія, Саксонія і Швейцарія стають основними постачальниками штучних квітів, з'являються новації в мистецтві виготовлення квітів із тканини: спеціалізовані інструменти, нові технології фарбування тканин. Протягом XIX століття штучні квіти міцно закріплюються на корсажах, спідницях, капелюшках, віялах, парасольках, лацканах піджаків світських дам і панів.

Мова квітів стала дуже популярною в цей час в Європі. За допомогою квітів дами і кавалери висловлювали свої емоції, призначали побачення, освідчувалися в коханні. До середини 19 століття неймовірно популярною стала салонна карткова гра «Флірт квітів», де два співрозмовника можуть таємно розмовляти один з одним в присутності багатьох [22].

У Росії штучні квіти з'являються в кінці XVIII – початку XIX століть, їх привозять разом з паризькими туалетами і продають на золото поряд з ювелірними прикрасами (рисунок б).

З цього часу виготовлення штучних квітів стала популярним видом рукоділля в Росії.

Рисунок 6 – Виготовлення штучних квітів в Росії

Трохи пізніше з'являються спеціальні школи рукоділля, ремесел і витончених робіт, але тільки в 1894 році в Санкт-Петербурзі з'являється перше повне російське керівництво з виготовлення штучних квітів із тканини, воску, паперу та шкіри, яке дає можливість усім бажаючим навчитися цьому витонченому виду мистецтва.

До початку ХХ століття в Росії з'являється кілька сотень майстерень, які займаються виготовленням штучних квітів. З Франції та Німеччини приїжджають перші майстрині, щоб давати уроки витонченого рукоділля в професійних школах і в жіночих навчальних закладах.

Протягом всього ХХ століття в Росії мода на штучні квіти то згасала, то з новою силою починала розвиватись знову. До періодів розквіту попиту на штучні квіти відносяться кінець 40-х, 50-і і 80-і роки двадцятого століття, в ці періоди крім квітів, які є весільними аксесуарами, з'являлося величезна кількість штучних квітів на прилавках магазинів, і навіть тоді, задоволення придбати собі квіткову бутоньєрку було не з дешевих [16, с. 12].

Також величезна кількість штучних квітів виготовлялося на замовлення. Одним з найвідоміших квіткарок в Москві була художник-костюмер МХАТу ім. Чехова Поліна Михайлівна Смирнова, в Кірові працювала чудовий майстер Онися Петрівна Крисова.

Зараз шовкові композиції є актуальним аксесуаром не тільки жіночого, але і чоловічого костюма, вони вже давно вийшли за рамки весільних костюмів і займають вагоме місце у найвідоміших подіумах світу в колекціях будинку моди «Шанель», Валентино, Гальяно, Крістіана Лакруа та інших відомих дизайнерів, надаючи їм яскраву індивідуальність.

У Росії квіти часті гості колекцій В'ячеслава Зайцева та Валентина Юдашкіна. З колекціями будинку моди В'ячеслава Зайцева довгі роки працювала чудовий майстер Надія Сергіївна Черета [21, с. 15].

В даний час колись забуте мистецтво виготовлення квітів в Росії і в світі набуває все більшої популярності і здобуває величезну армію шанувальників, виходячи з області хобі для себе на професійну арену.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під поняттям «ганутель»?
2. Які переваги мають штучні квіти виконанні технікою ганутелі?
3. Які інструменти необхідні для виготовлення квітів в техніці ганутелі?
4. Які додаткові матеріали можна використовувати для виготовлення квітів в техніці ганутелі?
5. Дайте визначення поняття «дріт», яке його призначення у техніках ганутелі?
6. Дайте визначення поняття «тейп-стрічка».
7. Які нитки можна використовувати для виготовлення квітів в техніці ганутелі?

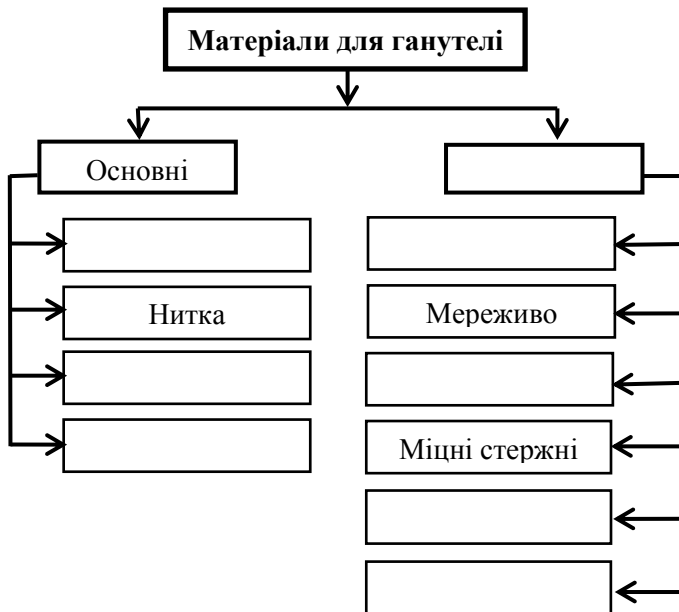
Завдання для самоконтролю

1) Вставте пропущені слова.

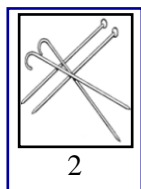
Ганутель – вид ... мистецтва, який використовується для створення ... квітів з ... і ... В порівнянні з іншими штучними квітами

прикраси, виконані в техніці ганутель, мають деякі переваги. Вони ..., ніж квіти з бісеру. ..., ніж квіти з тканини. ..., ніж композиції з сухих квітів. До асортименту виробів виконаних технікою ганутелі відносять: картини, ..., прикраси, декоративні вазони, ..., засолки, ... вінки тощо.

2) Доповніть схему.

3. Встановіть відповідність між зображенням та назвою інструмента.

- А) Спиці.
- Б) Кусачки.
- В) Плоскогубці.
- Г) Круглогубці.
- Д) Пінцет.

1	2	3	4

ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІК ГАНУТЕЛІ

§2.1. Характеристика технік ганутелі

Кожний вид декоративно прикладного мистецтва має власні техніки виконання виробів. Ганутель теж не виключення.

Виділяють наступні дві техніки ганутелі (рисунок 7): пружинкову та дугову ганутелі [18].

Пружинкова ганутель – це накручування нитки на каркас, тобто пружинки, які зроблені з дроту утворюють каркас листків, пелюсток, обмотаних ниткою.

Існує також два різновиди намотки ниток на пружинку:

а) паралельна намотка (рисунок 8);

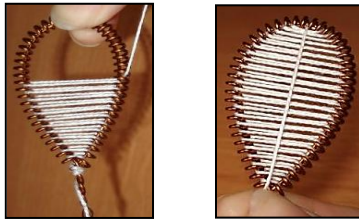

Рисунок 8 – Паралельна намотка нитки на пружинку

б) намотка «від середини» (рисунок 9) [17].

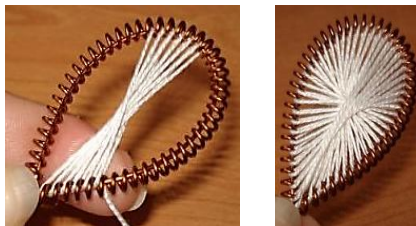

Рисунок 9 – Намотка «від середини»

Дугова ганутель – це техніка виготовлення квітів з металонитки. Для виготовлення металонитки потрібно скрутити тонкий дріт з кольоровою блискучою ниткою. З цієї металонитки

французькою технікою бісероплетіння – нанизування дугами формуються легкі, ажурні, повітряні пелюстки.

Дугова ганутель майже один в один повторює французький спосіб плетіння (нанизування дугами), який застосовується для виготовлення квітів із бісеру. Тільки, замість нанизування бісеру на дрід, використовується металонитка.

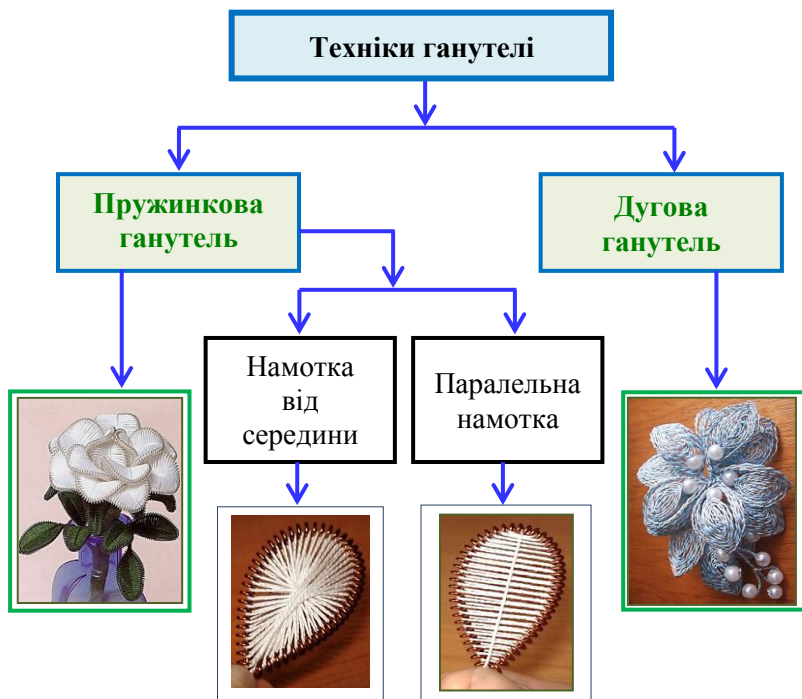

Рисунок 7 – Техніки ганутелі

Металонитка (металева нитка) – це скручений мідний дрід з блискучою ниткою [5, с. 236]. Вона використовується для дугової ганутелі.

Вироби, виконані технікою дугової ганутелі відзначаються ніжністю, витонченістю, повітряністю, легкістю. Хоч для досягнення такої краси потрібно чимало часу.

§2.2. Основні етапи виготовлення квітів в техніці ганутелі

У ганутелі виділяють дві техніки: пружинкову та дугову ганутелі. Пружинкова ганутель – це накручування нитки на каркас, тобто пружинки зроблені з дроту утворюють каркас листків, пелюсток, обмотаних ниткою. Дугова ганутель – це техніка виготовлення квітів з металонитки.

Розглянемо особливості виконання кожної з цих технік окремо.

Основні етапи виготовлення квітів технікою пружинкової ганутелі:

1. Підбір необхідних матеріалів та інструментів відповідно до задуму.

2. Підготовка дроту до роботи (на цьому етапі виготовляють пружинки необхідної довжини та її рівномірно розтягують. Розтягувати потрібно так, щоб відстань між витками була однакова та дорівнювала товщині нитки. А також завершальним елементом даного етапу є відкушування кусачками зайвих кінчиків пружинки, тих, за які тримали при розтягненні спіралі).

3. Виготовлення каркасу для пелюстки чи листочка (через готову пружинку просувають більш товстіший дріт, фіксують його скручуванням. А також, найголовніше, формують каркас, тобто за допомогою пальців рук надають йому потрібної форми, що відповідатиме розмірам майбутньої пелюстки).

Пелюстка – це окремий листок із віночка квітки. Найчастіше зустрічаються квіти трьох-, п'яти- та шестипелюсткові [5, с. 315].

Пелюстка може сплюснутися, перекрутитися чи неприродно вигнутися під час намотування нитки на каркас тоді, коли всередину пружини не вставити каркасний дріт, який повинен бути трішки товстіший ніж той, який навитий на спицю.

4. Намотування нитки на каркас (перш ніж приступити до намотування нитки на каркас, її обов'язково потрібно спочатку зав'язати в тому місці, де з'єднувалися кінці каркасу, щоб зафіксувати. Послідовність виготовлення пелюсток подано в інструкційних картках 1, 2).

Каркас – це несуча внутрішня конструкція будівлі, механізму, споруди, апарату. У ганутелі каркасом виступають форма пелюстки та форма листочка (рисунки 10) [8, с. 176].

Рисунок 10 – Каркас пелюстки квітки

5. Виготовлення серединки (тичинок) квітки (Для виготовлення серединки квітки зазвичай використовують допоміжні матеріали: бісер, стеклярус, перлинки, декоративні камінчики, гудзики, шматочки блискучої тканини, обгортки від цукерок тощо).

Тичинки – це чоловічі органи квітки, кожний з яких складається з досить довгої нитки та добре помітного жовтого мішечка, де утворюються мікроспори та пилок [5, с. 475].

6. Формування квітки (усі раніше виготовленні елементи квітки: пелюстки, листочки, тичинки з'єднуються між собою за допомогою дроту, ниток, клею, формуючи таким чином квітку).

7. Формування стебла (на цьому етапі відбувається оформлення квітки. Тобто стебло обмотують тейп-стрічкою, фольгою або нитками. Формування пелюсток і тичинок у квітку та оформлення стебла подано в інструкційній картці 3).

Стебло – це основна частина трав'янистої рослини від кореня до верхка, що тримає на собі листя, квіти і плоди [5, с. 450].

8. Формування квіткової композиції (даний етап є завершальним при втіленні задуму в реальність. Наприклад, було задумано виготовити декоративний вазон. Для цього горщик для кімнатних рослин наповнюють флористичною піною, а далі вставляють у нього виготовленні квіти відповідно до задуму. Щоб приховати залиту у горщик піну, можна зверху на неї, коли вона висохне, насипати декоративних камінчиків чи прикрасити мохом, мушлями тощо [1]).

Інструкційна картка 1

Інструкційна картка на виготовлення пелюстки технікою пружинкової ганутелі

Рисунок об'єкту праці 		Інструменти та матеріали: мідний дріт 0,4-0,5 мм та 0,8-1,0 мм в перетині, нитки муліне, ножиці, кусачки, лінійка.		Час на виготовлення: 20 хв.
1	2	3	4	
№ п/п	Назва неподільної операції	Графічне зображення операції	Технічні умови виконання	
Виготовлення пружинки				
1.	Намотування дроту на спицю.		Намотувати дріт 0,4-0,5 см в перетині на спицю потрібно рівномірно, не поспішаючи, щоб не було пропусків між витками.	
2.	Знімання спіралі зі спиці.		Знімати потрібно обережно, щоб не деформувати спіраль.	

Продовження інструкційної картки

1	2	3	4
3.	Вимірювання довжини спіралі.		Довжина спіралі, для середньої пелюстки, повинна бути 4-6 см.
4.	Розтягнення спіралі.		Розтягувати спіраль руками потрібно акуратно, не поспішаючи, так, щоб відстань між витками була однакова та дорівнювала товщині нитки.
5.	Позначення середини пружинки.		Для цього потрібно використати лінійку та невеличкий відрізок нитки, щоб зав'язати на витку пружини, який відповідає середині.
6	Відкушування зайвих кінців.		Кусачками потрібно користуватись обережно, щоб не поранитись.
Виготовлення каркасу пелюстки			
7.	Просування дроту в готову пружинку.		Просувати дріт потрібно обережно, щоб не деформувати готову пружину. Використовується дріт 0,8-1,0 см в перетині. Довжина дроту повинна залежить від довжини стебла та довжини пружини.
8.	Закріплення каркасу.		Просунутий крізь пружину дріт потрібно скрутити.
9.	Формування пелюстки.		Пелюстка формується пальцями рук, залежно від задуму.

Кінець інструкційної картки

1	2	3	4
Виготовлення пелюстки			
10.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.
11.	Намотування нитки на каркас.		Роботу почати з права на ліво і так виконувати до самого верху пелюстки, потім нитку опустити вниз з лицьової сторони пелюстки. Намотувати потрібно не поспішаючи, щоб не пропустити жодного витка. Натяг нитки повинен бути однаковий, щоб в подальшому вона не провисала або не деформувала каркас пелюстки.
12.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.

Деформація – це процес, під час якого змінюється форма, розмір тіла, предмета, діючи якимось чином на нього [5, с. 95].

Інструкційна картка 2

Інструкційна картка на виготовлення пелюстки технікою пружинкової ганутелі

Рисунок об'єкту праці 		Інструменти та матеріали: мідний дріт 0,4-0,5 мм та 0,8-1,0 мм в перетині, нитки муліне, ножиці, кусачки, лінійка.		Час на виготовлення: 27 хв.
1	2	3	4	
№ п/п	Назва неподільної операції	Графічне зображення операції	Технічні умови виконання	
Виготовлення пружинки				
1.	Намотування дроту на спицю.		Намотувати дріт 0,4-0,5 см в перетині на спицю потрібно рівномірно, не поспішаючи, щоб не було пропусків між витками.	
2.	Знімання спіралі зі спиці.		Знімати потрібно обережно, щоб не деформувати спіраль.	
3.	Вимірювання довжини спіралі.		Довжина спіралі, для середньої пелюстки, повинна бути 4-6 см.	
4.	Розтягнення спіралі.		Розтягувати спіраль руками потрібно акуратно, не поспішаючи, так, щоб відстань між витками була однаковою та дорівнювала товщині нитки.	

Продовження інструкційної картки

1	2	3	4
5.	Позначення середини пружинки.		Для цього потрібно використати лінійку та невеличкий відрізок нитки, щоб зав'язати на витку пружини, який відповідаю середині.
6	Відкушування зайвих кінців.		Кусачками потрібно користуватись обережно, щоб не поранитись.
Виготовлення каркасу пелюстки			
7.	Просунення дроту в готову пружинку		Просувати дрiт потрібно обережно, щоб не деформувати готову пружину. Використовується дрiт 0,8-1,0 см в перетині. Довжина дроту повинна залежить від довжини стебла та довжини пружини.
8.	Закріплення каркасу.		Просунутий крізь пружину дрiт потрібно скрутити.
9.	Формування пелюстки.		Пелюстка формується пальцями рук, залежно від задуму.
Виготовлення пелюстки			
10.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.
11.	Притягнення нитки на верх пелюстки.		Нитка протягується з лицьової сторони каркасу до мітки середини пелюстки.

Кінець інструкційної картки

1	2	3	4
11.	Намотування нитки на каркас.		Намотувати потрібно по всій довжині діаметра каркасу з права на ліво (проти годинникової стрілки) не поспішаючи, щоб не пропустити жодного витка. Натяг нитки повинен бути однаковий, щоб в подальшому вона не провисала або не деформувала каркас пелюстки.
12.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.

Інструкційна картка 3

Інструкційна картка на виготовлення квітки червоного маку технікою пружинкової ганутелі

Рисунок об'єкту праці		Інструменти та матеріали: мідний дріт 0,4-0,5 мм та 0,8-1,0 мм в перетині, нитки муліне червоного, чорного та зеленого кольорів, ножиці, кусачки, лінійка, тейп-стрічка зеленого кольору.	Час на виготовлення: 75 хв.
1	2	3	4
№ п/п	Назва неподільної операції	Графічне зображення операції	Технічні умови виконання
Виготовлення пружинки			
1.	Намотування дроту на спицю.		Намотувати дріт 0,4-0,5 см в перетині на спицю потрібно рівномірно, не поспішаючи, щоб не було

Продовження інструкційної картки

1	2	3	4
			проділів між витками.
2.	Знімання спіралі зі спиці.		Знімати потрібно обережно, щоб не деформувати спіраль.
3.	Вимірювання довжини спіралі.		Довжина спіралі, для середньої пелюстки, повинна бути 4-6 см.
4.	Розтягнення спіралі.		Розтягувати спіраль потрібно акуратно, не поспішаючи, так, щоб відстань між витками була однакова та дорівнювала товщині нитки.
5.	Позначення середини пружинки.		Для цього потрібно використати лінійку та невеличкий відрізок нитки, щоб зав'язати на витку пружини, який відповідає середині.
6.	Відкушування зайвих кінців.		Кусачками потрібно користуватись обережно, щоб не поранитись.
Виготовлення каркасу пелюстки			
7.	Просування дроту в готову пружинку.		Просувати дріт потрібно обережно, щоб не деформувати готову пружину. Використовується дріт 0,8-1,0 см в перетині. Довжина дроту повинна залежит від довжини стебла та довжини пружини.

Продовження інструкційної картки

1	2	3	4
8.	Закріплення каркасу.		Просунутий крізь пружину дріт потрібно скрутити.
9.	Формування пелюстки.		Пелюстка формується круглої форми.
Виготовлення пелюстки			
10.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.
11.	Притягнення нитки на верх пелюстки.		Нитка протягується з лицьової сторони каркасу до мітки середини пелюстки.
12.	Намотування нитки на каркас.		Намотувати потрібно по всій довжині діаметра каркасу з права на ліво (проти годинникової стрілки) не поспішаючи, щоб не пропустити жодного витка. Натяг нитки повинен бути однаковий, щоб в подальшому вона не провисала або не деформувала каркас пелюстки.
13.	Закріплення нитки.		Зав'язати нитку на вузлик біля основи пелюстки.

Кінець інструкційної картки

1	2	3	4
Виготовлення серединки квітки			
14.	Намотування нитки на лінійку.		Намотувати потрібно акуратно, не поспішаючи. Кількість витків – 15-20.
15.	Знімання намотаної нитки.		Знімати нитки з лінійки потрібно обережно, щоб не розпалось ниткове кільце.
16.	Закріплення нитки дротом.		Крізь кільце просунути дріт та закріпити його на нитках.
17.	Розрізання нитки.		Розрізати нитки навпроти закріпленого дроту.
Збирання квітки та її оформлення			
18.	Скріплення першої пелюстки з тичинками.		Скріплення виконують за допомогою тоненького дроту, а далі потрібно обвити ниткою кілька разів стебло.
19.	Скріплення інших пелюсток.		Аналогічно скріплюються всі інші пелюстки червоного маку.
20.	Оформлення стебла.		Обмотувати стебло тейп-стрічкою потрібно акуратно, не роблячи пропусків.

Основні етапи виготовлення квітів в технікою дугової ганутелі:

1. Підбір необхідних матеріалів та інструментів відповідно до задуму.

2. Виготовлення металонитки (потрібно тоненький дріт 0,2-0,25 мм в перетині одночасно скрутити з ниткою. Для цього використовують веретено, яке дуже полегшує даний процес).

Можна використовувати різні пристосування для скрутки нитки (веретено, дрилі, спиці тощо). А також можна спробувати скрутити нитку вручну за допомогою кулькової ручки. Для цього потрібно дріт покласти в одну ємність, а нитку в іншу (щоб не плуталися). Обов'язково зав'язати нитку і дріт звичайним вузликом на ковпачку ручки, скручувати за годинниковою стрілкою намагаючись дотримуватися натягу нитки. Тобто однією рукою потрібно тримати кулькову ручку, а іншою контролювати натяг нитки.

3. Виготовлення осьового дроту (осьовий дріт – це центральна лінія, що служить опорою пелюстки. Послідовність виготовлення осьового дроту подано в інструкційній картці 4).

4. Виготовлення пелюстки (пелюстка виготовляється нанизування робочої металонитки на осьовий дріт. При цьому одночасно можна використовувати бусинки, які насилаються на осьовий дріт та обплітаються робочою металониткою. В результаті отримуємо пелюстку прикрашену бусинками (рисунок 11).

Рисунок 11 – Пелюстка, виконана технікою дугової ганутелі

5. Формування квітки (усі раніше виготовленні елементи квітки: пелюстки, листочки, тичинки з'єднуються між собою за допомогою дроту, ниток, клею, формуючи таким чином квітку. Виконання квітки в техніці дугової ганутелі подано в інструкційній картці 4).

6. Формування стебла (за необхідності) (на цьому етапі відбувається оформлення квітки. Тобто стебло обмотують тейп-стрічкою, фольгою або нитками).

7. формування квіткової композиції [5].

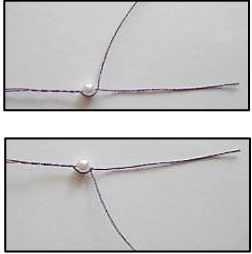
Інструкційна картка 4

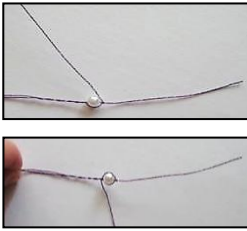
**Інструкційна картка на виготовлення квітки технікою
«дугова ганутель»**

<p>Рисунок об'єкту праці</p> 		<p>Інструменти та матеріали: мідний дріт 0,2 мм в перетині, нитки муліне жовтого та фіолетового кольорів, ножиці, кусачки, лінійка, намистинки білого кольору – 9 шт., клей «Момент», тейп-стрічка зеленого кольору.</p>		<p>Час на виготовлення: 85 хв.</p>
1	2	3	4	
№ п/п	Назва неподільної операції	Графічне зображення операції	Технічні умови виконання	

1.	Виготовлення металонитки.		Скрутити мідний дрiт з ниткою, щоб утворилась металонитка.
----	---------------------------	---	--

Продовження iнструкцiйної картки

1	2	3	4
2.	Виготовлення петельки з металонитки.		Зробити петельку довжиною 5-6 см: короткий кiнець – осьовий дрiт залишаємо 5-7 см, iнший кiнець дроту – робоча металонитка.
3.	Скручення петельки.		Скручувати потрібно акуратно.
4.	Надiвання (нанизування) намистинки.		Намистинка надiвається на осьовий дрiт.
5.	Обкручення намистинки зi сторони осьового дроту.		Виконується робочою металониткою. Робоча металонитка при обкручуванні повинна обов'язково проходити поверх осьового дроту.

6.	Обкручення намистинки зі сторони скрученої петлі.		Виконується робочою металониткою. Робоча металонитка при обкручуванні повинна обов'язково проходити поверх осьового дроту.
7.	Повернення металонитки до осьового дроту.		Зробивши обкручування бусинки зі сторони скрученої петлі повертаємо металонитку назад та робимо ще таких 5 обертів.

Продовження інструкційної картки

1	2	3	4
8.	Надівання намистинки.		Намистинка надівається на осьовий дріт.
9.	Обкручування другої бусинки.		Обкрутити другу бусинку робочою металониткою, зробивши 5 обертів з обох сторін.
10.	Нанесення клею на осьовий дріт.		Наносити клей на осьовий дріт потрібно акуратно та тонесеньким шаром довжиною 1 см. Проклеювати потрібно тільки коло пелюстки, це запобігає розкручуванню нитки муліне.
11.	Відкушування осьового дроту.		Під час відкушування дроту потрібно залишити 0,5-0,7 см коло пелюстки.

12.	Загинання залишеного осьового дроту.		Відгинати потрібно на виворітну сторону пелюстки.
13.	Приклеювання осьового дроту.		Загнутий кінчик осьового дроту приклеювати потрібно акуратно, щоб не зіпсувати пелюстки.
14.	Вигинання пелюстки.		Виконуємо великим пальцем надавлюючи на середину пелюстки, отримуємо об'ємну пелюстку.

Кінець інструкційної картки

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
15.	Виготовлення серединки.		Надіти на металонитку намистинку та закріпити її, скручуючи металонитку.
16.	Виготовлення пелюсток.		Виготовляємо аналогічно по 2 пелюстки фіолетового та жовтого кольорів. Усі пелюстки повинні бути акуратно виконані мати однакові розміри.
17.	З'єднання однієї пелюстки з серединкою.		Одну пелюстку та серединку квітки потрібно скрутити між собою.
18.	Приєднання інших пелюсток.		Пелюстки потрібно приєднувати по-черзі, закріплюючи їх ниткою чи дротом.

19.	Оформлення стебла.		Обмотати стебло тейп-стрічкою.
-----	--------------------	--	--------------------------------

Основні етапи виготовлення квітів в техніці ганутелі подано на рисунку 12.

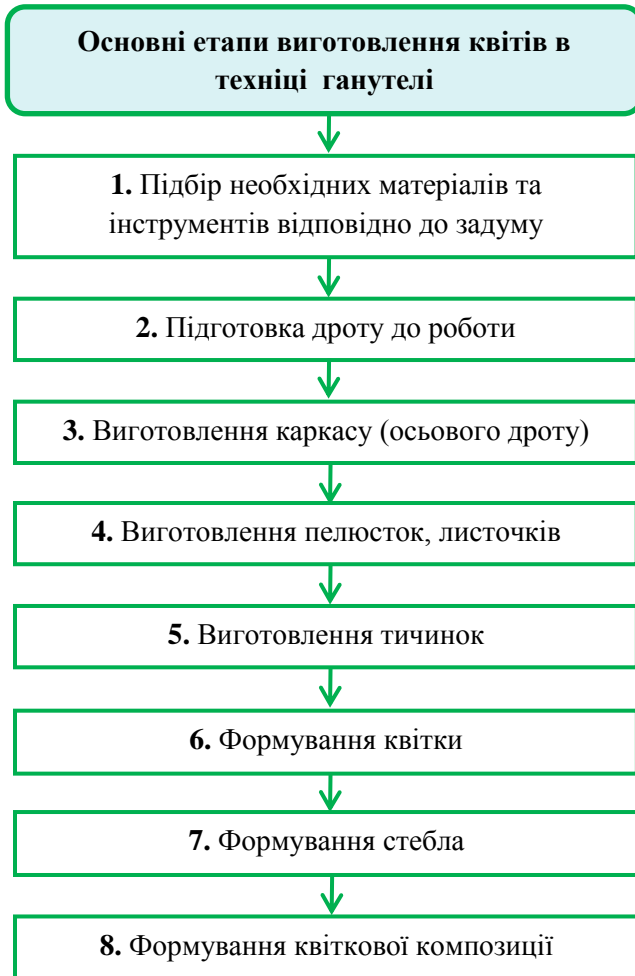

Рисунок 12 – Основні етапи виготовлення квітів в техніці ганутелі

Трапляються випадки, коли при виконанні виробу не будуть використовуватись усі вищезазначені етапи. Наприклад, для прикраси обруча для волосся можна виготовити тільки одну квіточку без подальшого виготовлення стебла. Тобто сьомий та восьмий етапи будуть відсутні.

§2.3. Правила безпечної праці

Роблячи вироби в техніці ганутелі потрібно дотримуватись необхідних правил безпечної праці, щоб уникнути травмування використовуваними інструментами [16, с. 26].

Загальні правила для учнів

1. Роботу розпочинай після дозволу вчителя.
2. Інструмент використовуй за призначенням, не працюй несправним і тупим інструментом.
3. Різальні інструменти повинні зберігатися лише в спеціально обладнаних папках у відведеному в класі місці.
4. Під час робочого процесу не відволікайся на сторонні справи, не розмовляй, будь зосередженим.
5. У процесі роботи дотримуйся порядку на робочому місці, а після роботи акуратно прибери його.
6. Клей потрібно тримати у закритих ємкостях.

Правила користування ножицями, плоскогубцями, кусачками

1. Ножиці для ручної праці повинні мати заокруглені кінці.
2. Клади ножиці, плоскогубці чи кусачки так, щоб вони не виступали за край робочого місця.
3. Не працюй тупими ножицями чи кусачками, а також зі слабким кріпленням.
4. Не залишай ножиці розкритими.
Передавай ножиці, плоскогубці, кусачки лише закритими кінцями в сторону товариша.
5. Під час роботи з цими інструментами слідкуй за пальцями правої руки.
6. Не розмахуй ножицями, плоскогубцями, кусачками, під час різання не ходи.
7. Після роботи інструменти тримай складеними, бажано в чохлі.

Правила користування циганською голкою

1. Голку тримай тільки гольнику або футлярі.

2. Не вколюй голку в свій одяг.
3. Не бери голку в рот.

Правила користування дротом

1. Не бери дріт в рот.
2. Відрізай потрібний відрізок дроту ножицями або кусачками, не відкушуй зубами.
3. Не грайся дротом, не намотуй його на долоню, пальці.
4. Не розмахуй рукою, в якій тримаєш дріт.
5. Працюй з дротом зосереджено, не відволікайся.
6. Перш ніж приступати до роботи переконайся щоб дріт був не пошкоджений.
7. Перш ніж приступати до роботи переконайся, щоб дріт був не пошкоджений.

§2.4. Санітарно-гігієнічні норми та організація робочого місця

Перш ніж приступити до роботи учні повинні знати санітарно-гігієнічні норми та організація робочого місця:

1. Світло повинне падати на робочий стіл з лівої сторони.
2. Під час роботи потрібно стежити за осанкою.
3. Відстань між робочою зоною та очима повинна бути 30-40 см.

Робоча зона – простір, в якому знаходяться робочі місця постійного або непостійного (тимчасового) перебування працівників [16, с. 37].

4. Клас у якому проводиться урок повинен добре освітлюватись.

5. На робочому столі повині біти лише ті речі, які необхідні для роботи.

Робоче місце – це зона простору, що оснащена необхідним устаткуванням, де відбувається трудова діяльність одного працівника чи групи працівників [16, с. 37].

6. У процесі роботи потрібно дотримуватись порядку на столі.

7. Працювати потрібно у спец-одязі.

Робоча поза – це основне положення тіла працівника в просторі [16, с. 37]. Зручна робоча поза має забезпечувати стійкість положення корпусу, ніг, рук, голови працівника під час роботи, достатній обзір робочого місця, свободу дій і швидку зміну робочих рухів, зручність для розвитку необхідних м'язових зусиль, мінімальні затрати енергії та максимальну результативність праці.

8. Волосся повинно бути прибране під косинку.

9. Нитку намотувати на дріт чистими руками.

§2.5. Якість виробу виконаного в техніці гантель

Якість виробу виконаного в техніці гантель залежить насамперед від:

- якості підібраних матеріалів;
- справності інструментів;
- якості виготовлення металонитки та пружинки;
- властивостей клею;
- роботи та старанності майстра.

Якість – це економічна категорія, яка відображає сукупність властивостей, істотних ознак виробу, що відрізняють один предмет чи явище від інших, а також зумовлюють ступінь її здатності задовольняти потреби споживачів відповідно до свого призначення.

Виріб повинен бути закінчений, не повинно виглядати кінчиків дроту. Відстань між витками пружинки повинна бути однаковою.

Надійність – це властивість виробу виконувати свої функції [5, с. 260].

Намотана нитка на дріт не повинна обвисати. Виріб повинен виконуватись акуратно. Стрічка чи фольга, якою обмотано стебло квітки, не повинна розкручуватись. Квітку потрібно виконувати згідно співвідношень природним формам. А також виконаний виріб повинен бути надійний у використанні.

Це цікаво знати

Для виготовлення металонитки – дріт, який продається в магазинах для рукоділля – котушки кольорового дроту перетином 0,3 мм – категорично не підходять ні за технічними характеристиками, ні по товщині! Для дугової ганутелі добре підходить дріт перетином 0,2 мм в два складання, придбаний на промислових базах і складах електротехнічних підприємств (він застосовуються для ремонту та намотування електродвигунів, трансформаторів). Вибираючи мідні котушки намагайтеся брати дріт по світліше (наприклад, під бронзу, золото, тобто колір під дорогоцінні метали).

Для трансформаторів і двигунів застосовується тільки мідь, тому колір в металевій нитці повинен бути тільки «під золото». Але якщо потрібно дріт срібного кольору, то в цьому випадку треба підібрати кольоровий м'який метал сріблястого кольору, а це може бути нікель, бронза, олово, алюміній, латунь ...

Сталь або ніхром не підійде для металеві нитки – це дріт жорсткий!

Для спіралі, тичинок і обмотки стебла квітки – найкраще підійде мідний дріт 0,31 мм в перетині, але бажано вибирати дріт 0,2 мм в перетині у два-три складання. Для квітконіжок у

квіткових композиціях – мідний дріт того самого перетину. Для всіх деталей квіток використовують сталевий дріт ніхром перетином 0,31 мм у два складання, він краще тримає форму [1]. А для особливо великих деталей – той самий дріт ж, але в 4 складання.

* * * * *

Французька техніка бісероплетіння виникла багато років в Європі. Саме тоді було вигадано багато прийомів створення чудових квітів. Техніка дугового (французького) плетіння найрозповсюдженіша серед різних способів бісероплетіння. Квіти та листочки виконані цим способом виходять об'ємні та ажурні (рисунок 13).

Рисунок 13 – Листочки, виконанні технікою французького бісероплетіння

Крім того, всі листочки гарно вигинаються в різні сторони. Цю техніку також називають нанизуванням дугами або круговим плетінням.

* * * * *

Історія виникнення ножиць

Намагаючись облаштувати свій побут люди винайшли та створили тисячі дрібниць, до яких потім настільки звикли, що

необхідність в них стала непомітною. А між тим з ними пов'язана незвичайна історія, або навіть легенда

Отже, «давним-давно коли в джерелах пустували німфи, в полях жили священні єдинороги, а безсмертні боги керували небом, за самою високою горою паслась велика отара баранів, чия шерсть сяяла на сонці так, що люди по іншій бік гори сприймали це сяння як схід другого світила. Шерсть цих баранів була з чистого золота. Однак люди довго не знали про це і боялись обпектись невідомими променями. І тоді вийшов вперед молодий пастух Ферсіт, і сказав, що не боїться дізнатися в чому причина загадкового сяйва. Через два дні прийшов він на дивну поляну. З усіх боків його оточили барани, що ніколи не бачили людей. Ферсіт захотів забрати з собою одного, щоб люди в селищі йому повірили. Однак навіть найменший з баранів почав чинити йому опір, коли Ферсіт намагався забрати його з собою. Довелося Ферсіту піти ні з чим. І люди в селищі не повірили йому, довго називаючи божевільним. А Ферсіт пішов до своєї хижі і довго не виходив з неї. День і ніч лунали дивні глухі звуки із-за щільно зачинених вікон. І от якось на світанку Ферсіт вийшов у двір будинку, тримаючи в руках два ножі, з'єднані тугою та гнучкою скобою. Взяв мішок для зерна і відправився в гори. Один рік і один місяць працював Ферсіт на поляні - обстригав золотих баранів, легко керуючи своїми ножами. Повернувшись до селища, він показав мішок, набитий шерстю дивних звірів. Але, навіть побачивши шерсть, люди не захотіли вірити. Вони вирішили самі піти і подивитися. Однак налякані нахабним вчинком Ферсіта, барани залишили поляну. «Немає там твоїх хвалених баранів! Та навіть якщо б були, як би ти міг позбавити їх шерсті?» - кричали люди на Ферсіта. Тоді Ферсіт розкрив їм таємницю своїх дивних ножів. Люди здивувались, але повірили коли в них на очах було обстрижено звичайну віцю.

На мішок золота було збудовано величний акрополь, а навкруги місто, що було названо Пелла. І стало це місто процвітати, тому що жителі першими навчилися стригти та

прясти шерсть із овець. Ферсит прожив довго та щаслива до кінця днів своїх , а його ножі зі скобою були названі ножницями.» Саме такими були перші ножниці близько 300 років до н.е. (рисунок 14). Ними стригли овець ще древні європейці – кельти».

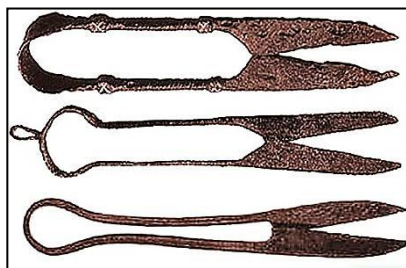

Рисунок 14 – Найперші ножниці

В VIII ст. якомусь майстрові поталанило з'єднати два ножі за допомогою стержня-цвяшка, держаки загнути кільцями. Вийшли ножниці, які майже не відрізняються від сучасних.

Після XIII сторіччя кільцеві петлі на кінцях ножниць замінились кільцями, рукоятки ножниць почали прикрашати художньою ковкою та автографами ковалів – клеймом (рисунок 15).

Рисунок 15 – Ножниці XIII – XIX ст.

Більш звичні для нас ножниці з шарнірним механізмом та кільцеподібними петлями на кінцях з'явилися пізніше – вони були знайдені при археологічних розкопках Гніздовських курганів в 12 кілометрах від Смоленську біля селища Гніздово (рисунок 16).

Рисунок 16 – Ножниці з шарнірним механізмом

Вчені визначили, що найстарішими ножницями працювали кожум'яки Київської Русі в X ст. Їх виготовляли з заліза, сталі і срібла. Леза загартовували, щоб вони мали стабільну міцність.

А потім винахід, як завжди, почав жити власним життям: іноді удосконалюючись (перетворюючись в робочий інструмент перукарів та лікарів), іноді перетворюючись на предмет розкоші із золота та срібла.

Виготовляли ножниці із сталі та заліза (сталеві леза наварювали на залізну основу), срібла, покривали позолотою, багато прикрашали. Фантазія майстрів не мала меж – то вилітав дивний птах, клюв якого розрізав тканину, то кільця для пальців обвивали виноградні лози з кистями винограду, то раптом створювались не ножниці, а казкового дракона, в таких хитромудрих прикрасах, що вони заважали користуватись цим приладом.

А потім англійці винайшли ножниці для ідеальних англійських газонів, а потім французи почали розбирати ними тушки гусей (чаклюючи над своєю знаменитою «фуа-гра») та прорізувати петельки в «прет-а-порте», а потім німці придумали велетенські сталеві ножниці для допомоги при аваріях на дорогах (цим пристроєм можна розбити в машині скло, відкрити двері що заклинили, розрізати ремені безпеки, розрізати автомобіль).

Спочатку всі види одягу шили вдома, але поступово це стало справою спеціалістів-кравців. Назва «кравецькі» ножниці походить від назви професії - «кравець» - людина, що шиє. Звичайно, не всім по кишені було користуватися послугами кравців. Простий одяг намагались шити вдома [7].

Рисунок 17 – Кравецькі ножиці

Сьогодні винахідники «досягли найвищих зірок» - сконструювали найсучасніші ножиці, вмонтувавши їх в комп'ютер, що відтворює викрійки одягу на екрані будь-якого фасону. При цьому краї тканини обпалюються і не розпускаються - ніби вже підрублені. Але давайте повернемося до кравецьких ножиць, адже багато в чому якість пошитого вами одягу залежить від правильного вибору ножиць. Існує декілька видів ножиць, вони відрізняються кутом загострення, конструкцією, розмірами і призначенням. Спеціальні кравецькі ножиці сконструйовано так, що кут розвороту їх лез дозволяє розрізати тканину, не піднімаючи її над столом.

Є електричні ножиці, що ріжуть товсту шкіру, гуму, лінолеум і навіть пластик зі швидкістю 20 метрів за хвилину. В сучасних швейних майстернях працюють найсучасніші лазерні ножиці. За 1 хвилину вони розрізають 60 метрів тканини.

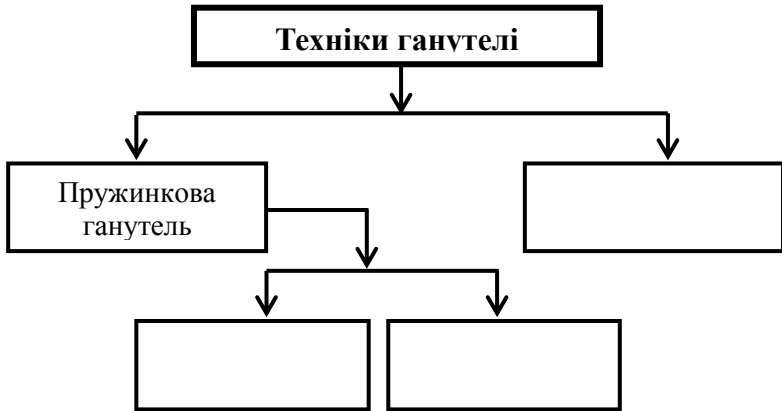
Питання для самоконтролю

1. Які виділяють техніки ганутелі?
2. Які ви знаєте різновиди намотки нитки на пружинку?
3. Дайте визначення поняття «дугова ганутель».
4. Дайте визначення поняття «металонитка».
5. Дайте визначення поняття «каркас».
6. Чому може деформуватись пелюстка при намотуванні нитки на пружинковий каркас?
7. Які ви знаєте основні етапи виготовлення квітів техніками ганутелі?

8. Яких правил потрібно дотримуватись при роботі з ножицями, кусачками та плоскогубцями?
9. Які ви знаєте правила користування дротом?
10. Які висуваються вимоги до виробів виконаних техніками ганутелі?
11. Дайте визначення поняття «якість».

Завдання для самоконтролю

1. Доповніть схему.

2. Встановіть у правильній послідовності етапи виготовлення квітів в техніці пружинкової ганутелі.

- 1) виготовлення каркасу для пелюстки чи листочка;
- 2) формування квітки;
- 3) формування квіткової композиції;
- 4) підбір необхідних матеріалів та інструментів відповідно до задуму;
- 5) намотування нитки на каркас;
- 6) підготовка дроту до роботи;
- 7) формування стебла;
- 8) виготовлення серединки (тичинок) квітки.

ТЕМА 3. КВІТКОВІ КОМПОЗИЦІЇ

§3.1. Види букетів, їх призначення

Практично завжди з нагоди дня народження, при зустрічі, в знак поваги чи симпатії ми даруємо букет квітів.

Букет – це найбільш поширена форма квіткового виробу. Слово «букет» французького походження [16, с. 8]. Букети з квітів увійшли в побут людини порівняно недавно. Добір квітів і зелені для букета залежить від його призначення, пори року і періоду цвітіння декоративних рослин.

Термін «букет» має декілька значень:

1) зв'язка квітів, гармонійно поєднаних між собою, зібраних в певному порядку, певній техніці задля досягнення гармонії форми, кольорів, запахів.

2) художня композиція декоративного призначення.

Також краса букета значною мірою залежить від того, які квіти використані при його складанні, від їхнього забарвлення, форми і розміщення. Квіти бувають одиночні (тюльпан, нарцис, кали), зібрані в суцвіття, наприклад, колосоподібні (гіацинти, гладіолуси), волотеві (дзвіночки), гронаподібні (дельфінії), а також зібрані на видовженому твердому стеблі або в суцвіття круглої зонтичної форми (примула). Поєднання різних суцвіть створює приемний для очей контраст.

При розміщенні квітів у букеті слід враховувати і їхні розміри. Великі квіти (півонії, троянди, жоржини) завжди доцільніше ставити на найвиднішому місці, у центральній частині букета, а дрібніші – на задньому плані. Цим підкреслюється ефект об'ємності й створюється ілюзія перспективи. Дуже великі і дуже маленькі квіти, як наприклад, гладіолуси й фіалки, не можна поєднувати в одному букеті [16, с. 34].

Більшість букетів мають просту форму, незначну кількість квітів і їхнє природне розміщення. Форма залежить у першу чергу

від виду квітів і призначення букета. Букет може бути круглий (а), односторонній (б), плоский (в) (рисунок 18).

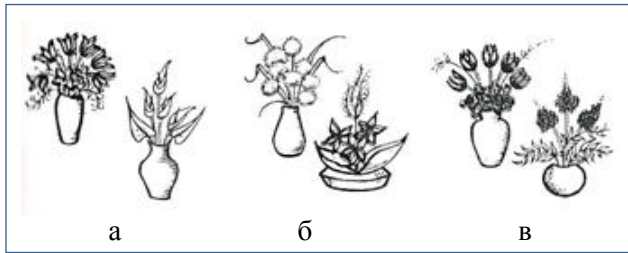

Рисунок 18 – Види букетів за формою:
а) круглі, б) односторонні, в) плоскі

Круглий букет призначений для оглядання його з усіх боків. Він може мати кулеподібну, конічну, циліндричну, округлу, спіралеподібну й інші форми. Для виготовлення красивого букета беруть квіти, стебла яких однакові завдовжки, у центрі розміщують квіти із прямими квітконосами, а із країв – м'яко вигнуті або ті, що звисають. Зелень розміщують так, щоб вона не закривала квіти. В односторонньому букеті, який складають для огляду з одного боку, на задньому плані ставлять високі квіти, а на передньому – коротші. Розміщують такі букети біля стіни. Плоскі букети відрізняються від круглих своєю оригінальністю, приплюснутою формою.

За розміром букети бувають маленькі, середні і великі (рисунок 19 а, б, в).

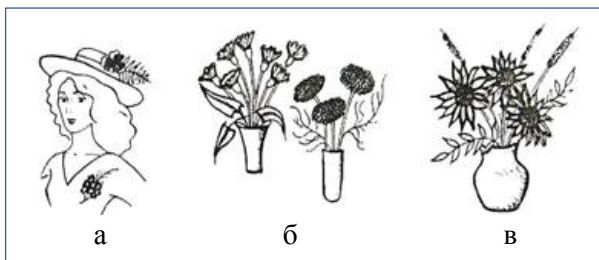

Рисунок 19 – Види букетів за розміром:
а) міні-букетики, б) середні, в) великі

Добір квітів і зелені для букета залежить від його призначення, пори року і періоду цвітіння декоративних рослин.

Також краса букета значною мірою залежить від того, які квіти використані при його складанні, від їхнього забарвлення, форми і розміщення. Квіти бувають одиночні (тюльпан, нарцис, кали), зібрані в суцвіття, наприклад, колосоподібні (гіацинти, гладіолуси), волотеві (дзвіночки), гронаподібні (дельфінії), а також зібрані на видовженому твердому стеблі або в суцвіття круглої зонтичної форми (примула). Поєднання різних суцвіть створює приємний для очей контраст.

При розміщенні квітів у букеті слід враховувати і їхні розміри. Великі квіти (півонії, троянди, жоржини) завжди доцільніше ставити на найвиднішому місці, у центральній частині букета, а дрібніші — на задньому плані. Цим підкреслюється ефект об'ємності й створюється ілюзія перспективи [16, с. 36].

Дуже великі і дуже маленькі квіти, як наприклад, гладіолуси й фіалки, не можна поєднувати в одному букеті.

§3.2. Форми та види квіткових композицій

При виконанні будь-якого виробу: чи то художнього виробу, чи то літературного твору потрібно прослідкувати чи є він композиційно побудований.

Композиція – найважливіший організуючий компонент художньої форми, складання, з'єднання, поєднання різних частин в єдине ціле відповідно до задуму митця [5, с. 189].

Розрізняють декілька основних форм квіткових композицій, їхні загальні обриси можуть бути круглими, напівкруглими, овальними, трикутними, у формі півмісяця (рисунки 20). Яку форму вибрати, підказують самі рослини, їхня будова, характер суцвіть. Якщо є багато квітів, найчастіше користуються круглою чи напівкруглою формою [12, с. 48]. Такі композиції складають з айстр, ромашок, фіалок, волошок, маків, нагідок. Вони гарно прикрашають кімнату чи окремий куток, журнальний столик тощо.

їх також використовують і для невеличких букетів і наречених (троянди, лілії, гіацинти, фрезія) або в односторонніх подовжених букетах.

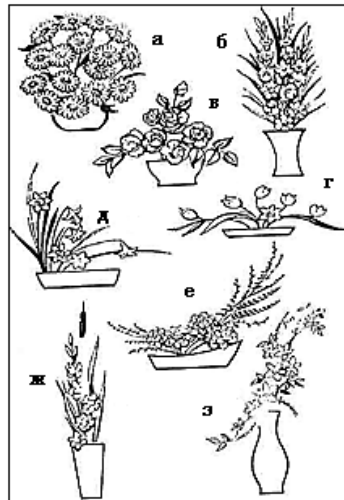

Рисунок 20 – Форми композицій:

- а) кулеподібна, б) овальна, в),г) трикутна симетрична, д) трикутна
однобічна, е) серцеподібна, ж) вертикальна, з) зигзагоподібна

Вишукані стрункі подовжені суцвіття (ірисів, гладіолусів), красиво дивляться в букетах овальної форми. Композиції трикутної форми використовують для оформлення банкетних залів, стола президії [16, с. 37]. Для цього підійдуть тюльпани, гвоздики, кали.

Дуже важливим етапом створення композиції є групування квітів.

Групування – це зв'язок окремих форм, поєднання елементів в одне ціле. Розміщувати квіти у букеті, композиції, корзині можна симетрично й асиметрично .

Симетричне розміщення – це коли дві однакові частини перебувають по обидва боки від центральної осі, тобто цілком зберігаються їхня форма конфігурація, величина, колір (рисунок 21 а).

Асиметричне розміщення (нерівномірне) – коли композицію будують, виходячи із природного характеру росту

рослин (рисунок 21 б). Такі композиції мають більш вільний вигляд, дають більше простору для творчості, фантазії, Асиметричні композиції мають чіткий, урівноважений характер [16, с. 38].

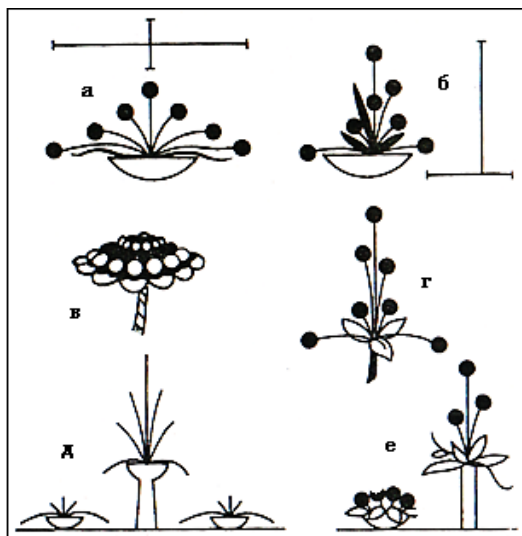

Рисунок 21 – Розміщення і групування рослин:

- а) симетричне, б) асиметричне розміщення, в) замкнута група, г) вільна група, д) симетричне групування, е) асиметричне групування

Розрізняють також замкнуті групи (рисунок 21 в), коли рослини розміщені впритул одна до одної; вільні групи (рисунок 21 г), де рослини розміщені вільно, тобто природніше. На рисунку 21 показано також симетричне та асиметричне групування букетів.

Найбільш поширеними видами квіткових композицій є корзини, гірлянди, вінки, бутоньєрки, панно [16, с. 40]. Корзини виготовляють із дерев'яної стружки, гілок верби або дроту, вони можуть бути різної форми. Традиційно композиції в корзинах роблять круглої, овальної або прямокутної форми.

Гірлянди – це квіти, листя, гілки, сплетені у довгі стрічки (рисунок 22).

Рисунок 22 – Гірлянда

Вінок – головний убір з листя, бадилля, гілок і квітів, має форму обруча (рисунок 23). Мав спочатку обрядове, релігійне значення. Пізніше – загальнонародний символ дівування.

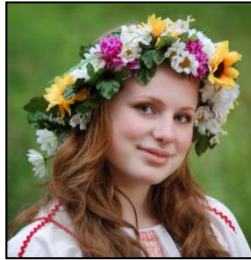

Рисунок 23 – Вінок із квітів на голову

Бутоньєрка – одна або кілька дрібних квіток чи бутонів на петлиці, аксесуар чоловічого костюму, жіночого капелюшку чи зачіски (рисунок 24).

Рисунок 24 – Бутоньєрка

Штучними квітами можна оздобити настінне панно, дерев'яну тарілку, картину. Для цього квіти збирають у невеликі букетики серцеподібної, зигзагоподібної, трикутної форми або у вигляді вінка [12, с. 28].

Давно відомо, що кімнатні рослини не тільки освіжають повітря у приміщенні, але й милують око, створюючи комфортну обстановку і піднімаючи настрій.

Зелений колір рослин, згідно з дослідженнями лікарів, корисний для очей і дозволяє розслабитись навіть у найбільш напруженій обстановці. Тому ця особливість може бути дуже корисною в умовах інтенсивної ділової активності. Але живі рослини потребують певного догляду, без якого їхній зовнішній вигляд дуже швидко перестане нам подобатись.

Ми не завжди можемо своєчасно підлити квіти, забрати сухі листочки, додати мінеральних речовин, а вода для поливання або грудки землі з горщика можуть потрапити на документи, комп'ютер чи одяг. Тому для оформлення приміщень можна використовувати альтернативне рішення - засушені або штучні рослини, квіти, які поєднувалися б за стилем і дизайном меблів квартири.

Отже, букети, композиції зі штучних квітів служать для оформлення інтер'єру службових приміщень, квартир, сцен, банкетних залів, вітрин магазинів тощо. Правила складання композицій такі ж, як і для живих квітів. Штучні квіти не тільки зручні, красиві і довговічні, але й гіпоалергенні.

§3.3. Принципи складання квіткових композицій

Це на перший погляд здається, що правильно скласти квіткову композицію це простіше простого. Але це не так. Адже, при виконанні цього потрібно дотримуватись відповідних принципів складання.

Розглянемо основні категорії і правила складання композиції. До них відносять: масштабність, розташування, симетрію,

групування, форму, пропорції, колір, рівновагу, контраст, фон, світло і тінь.

Масштабність. Це одне з важливих правил композиції. В аранжуванні квітів це правильне співвідношення величини квіткової композиції (вази з квітами) з навколишнім світом. Так, дуже красива мініатюрна композиція загубиться у великому виставковому залі, а громіздка композиція буде недоречною у малій кімнаті.

Розташування. У будь-якому виді аранжування рослини розташовують не хаотично, а за певними законами. Наприклад, ряд – це лінійна система розміщення, за цим принципом виготовляють гірлянди.

Аранжування квітів – це створення букетів, квіткових композицій, уміння за допомогою квітів, листя, гілок висловити свої думки і почуття, створивши справжні витвори мистецтва [11, с. 9].

Симетрія, групування, форма. Симетрія (грец. symmetria) – повна дзеркальна відповідність розташування частин цілого, розташованих по обидві сторони від середньої лінії, центру. Групування – це зв'язок окремих форм, поєднання елементів в одне ціле. Форма – це обриси, контури предмета, його зовнішній вигляд.

Пропорції. Це співвідношення окремих частин за висотою, шириною і довжиною. Основою пропорційних співвідношень вважається так званий «золотий перетин», тобто поділ лінії на дві нерівні частини, за якого відношення меншої частини до більшої таке ж, як і більшої – до цілого.

Колір. Колір – це властивість тіл викликати зорові відчуття у відповідності до спектрального складу та інтенсивності видимого випромінювання, що відображається або випускається. Має надзвичайно важливе значення при складанні квіткових композицій. Адже в залежності з якою метою складається квітова композиція, відповідно обираються ті чи інші кольори квітів.

Рівновага. Композицію вважають гармонійною і пропорційною тоді, коли вона має вигляд стійкої композиції, а не

однобічної. Для того, щоб композиція була врівноважена, крупніші квіти і темні розмішують ближче до осі, дрібні і світлі – вгорі і по боках. Світлі квіти дають враження легкості, а темні і – візуально важкі.

Контраст. Він один з основних законів композиції. Слово «контраст» означає «протиставлення». У квітковому аранжуванні цей прийом зустрічається частіше. Контрасти можуть бути кольорові, з вертикальних і горизонтальних ліній, розмірів і маси, фактури листків і пелюсток.

Фон. Будь-яка композиція має чудовий вигляд на певному фоні. Вдало підкреслює красу і своєрідність аранжування. І навпаки, невдалий фон може «вбити» красиву роботу. У кімнаті букет потрібно ставити з урахуванням кольору стін. Букет зі світлих квітів має кращий вигляд на темному фоні, а темні квіти на цьому фоні «загубляться» [16, с. 48-49].

Світло і тінь. У кімнаті букет у вазі ставлять так, щоб він не був силуетом на фоні вікна і світло падало на квіти.

Це цікаво знати

Історія розвитку букету

Цікаво, що слово «букет» походить від французького bouquet, яке мало первинне значення «гай, група дерев», потім набуло зменшувального значення «група куців, куць», і вже в Середньовіччі закріпилося у Франції як «красиво зібрана група квітів».

У Франції букети спочатку складали із прив'язаних до дроту або насаджених на нього квіток, у наслідок чого квіти швидко втрачали свіжість. Пізніше в моду увійшли маленькі букетики-бутоньєрки - із запаших рослин. Їх носили встромленими у петельки камзолів (рисунок 25). Камзол (фр. camisole – кофта) – чоловічий одяг, приталеного силуету, довжиною до колін, іноді без рукавів, вдягати під каптан. З'явився у Франції в 1-ій половині XVII

століття; в XVIII столітті набув поширення в інших країнах Західної Європи, а також в Росії [16, с. 34].

В епоху Відродження букети були мало поширені. Захоплювались ними переважно чоловіки з вищого світу, в основному завдяки їхньому аромату.

Рисунок 25 – Камзол

Букети великих і малих розмірів різних за забарвленням і формою квіток з'явились на початку XVIII ст. Відтоді почало бурхливо розвиватися мистецтво створення букетів. У другій половині цього століття букет набув складнішої форми, і для його створення стали потрібними певні знання і майстерність. Протягом усієї історії існування букетів їхня форма не раз змінювалась.

У середині XIX ст. в Європі, особливо в Німеччині й Австрії, був поширений «стиль бідермейер». Букети в цьому стилі були круглої форми, плоскі випуклі, зі значної кількості квітів, які дуже щільно прилягали голівками одна до одної, їх укладали в спеціальні

підбукетниці - «портбукети», які оздоблювали манжетками з мережива, бантами, стрічками (рисунок 26).

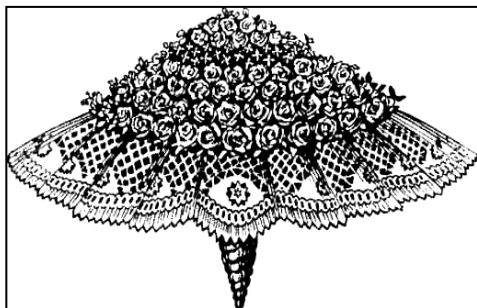

Рисунок 26 – Букет у стилі бідермейер

Стиль бідермейер прикрашав штучними квітами шляпки, парасольки, накидки, спідниці.

Прикладом можуть слугувати так звані макартові букети (назва «макартові букети» походить від імені венського художника Ганса Макарта) з використанням висушених і вибілених пальмових листків, султан-пампайської трави, іноді навіть з павичем пір'ям (рисунок 27).

Рисунок 27 – Макарттовий букет

Дуже популярний на початку ХХ століття став стиль модерн (рисунок 28) він багатий новим і в декоративно-прикладне мистецтво [16, с. 36].

Рисунок 28 – Букет в стилі модерн

Для букетів цього часу підбирали невелику кількість рослин із зігнутими стеблами і зазвичай асиметричною будовою. Улюбленими кольорами стали іриси, орхідеї, цикламени, настурції, кали, для аранжування використали гілки кущів, різноманітні злаки. У кінці минулого - початку поточного століття виникла мода на так зване плато: на плоских блюдах або на плетінках розміщували мох, в який декоратори встромляли голівки кольорів. Іноді серед моху були сховані невеликі посудини з водою, в які ставили квіти. Плетінки виготовляли у вигляді серця, хреста або ліри. Стали уквітчувати різні подарунки – дзеркала, віяла, тенісні ракетки, навіть велосипеди. Стали традиційними і квіткові прикраси до різних свят.

** * * * **

Букети застосовують для різних цілей. Частіше за все це букети у вазах для прикрашення приміщення.

Розрізняють також спеціальні букети для молодої, подарункові, а також траурні.

Букет для молодої. Складаючи букет для молодої, потрібно враховувати обстановку, в якій буде проходити весілля, колір сукні молодої і навіть її ріст (великий красивий букет не буде підходити для дівчини низького росту).

Букет для подарунку. До дня народження дитини він повинен бути невеликим, із квітів яскравих і радісних тонів. До дня народження дорослої людини зазвичай дарують красивий букет із нарядних квітів на високих стеблах.

Подарункові букети до дня повноліття, закінчення школи, новосілля, дня жінки і інших урочистих подій, повинні складати приємне, радісне враження.

Ювілейні букети повинні бути крупні і урочисті, ніж звичайні подарункові. Допускається різноманітна окраска квітів.

Букет для хворих, що видужують, повинен бути невеликого розміру, приємного заспокоюючого кольору. Слід уникати білих квітів, а також квітів з сильним запахом.

Траурні букети зазвичай роблять із квітів темних, строгих кольорів. Це можуть бути темно-червоні троянди, гладіолуси, або жоржини. Ні в якому разі не можна застосовувати штучні квіти [8].

Для того, щоб визначити який букет ви хочете скласти, спочатку подумайте для чого ви його робите. Наприклад, для прикраси урочистого столу роблять маленькі букети округлої форми; для краси і більше естетичного сприйняття в будинку ставлять ампельний букет, зі звисаючими стеблами і головками квітів спрямованими вниз.

* * * * *

Символіка квітів

Квітка - найпопулярніший подарунок, який чоловіки дарують своїм коханим, хлопчики – дівчаткам. Але чи знаєте Ви, що кожна квітка вмє говорити. Отже, кожна квітка має свою символіку [13].

Айстра – печаль; аніс – довір'я; барвінок – вічна любов; бояришник – надія; бузок – перша любов; вереск – самотність; в'юнець польовий – покірність; в'юнець триколірний – кокетство; гвоздика червона – палка любов, пристрасть; гвоздика біла – сум; гвоздика неяскрава – нелюбов; глід – надія; гортензія – холодність; жасмин – люб'язність; жоржина – новина, пристрасть; калина – байдужість; конвалія – таємна любов; маргаритка – цнотливість; м'ята – палке почуття; нарцис – егоїзм; незабудка – «пам'ятайте мене»; піон – сором; троянда біла – мовчання; троянда червона – кохання; троянда жовта – невірність; тюльпан – зізнання в кохання; фіалка – дружба; шипшина – поетичність.

* * * * *

День народження чорного тюльпана

15 травня відзначається не тільки серйозні або сумні дати. Наприклад, в цей день ми можемо згадати незвичайну історію одного з найзагадковіших кольорів - чорного тюльпана. Його народження пишно відзначили в Голландії 15 травня 1637.

Відомо, що батьківщина тюльпанів – Греція. Найбільш ранні відомості про тюльпани відносяться до літературних творів Персії. Тут квітка був відомий як «дульбаши», або «тюрбан». З Персії тюльпан потрапив до Туреччини, де швидко завоював серця усіх жінок. Уже в XVI столітті було велике розмаїття сортів цієї квітки. Там їх розводили в сералях (султанський палац), так як дружини султана вважали, що ці квіти символізують їх повагу і любов до повелителя.

У 1554 році посланник австрійського імператора Огьє де Бюсбек побачив у саду турецького султана букет з тюльпанів, які привернули його увагу витонченістю і красою. Посол закупив партію цибулин і привіз їх у Відень. Різнокольорові тюльпани потрапили до Віденського саду лікарських рослин, директором якого був голландський ботанік, садівник Барлі дель Еклю, більш відомий під ім'ям Клузіуса.

Так тюльпани потрапили до Голландії, де їм судилося знайти гучну славу. У цій країні захоплення квіткою досягло таких розмірів, що перетворилося в тюльпаноманію. За зовсім маленьку цибулину тюльпана давали карету і пару коней, а за нові сорти можна було купити будинки і навіть цілі маєтки.

А навколо історії народження чорного тюльпана вирували просто «африканські» пристрасті. Так, негри Гарлема захотіли мати чорний тюльпан і звернулися до всіх ботаніків світу з проханням виконати їх прохання: виростити цю квітку чорного кольору. Тому, хто виконає дане прохання було обіцяно винагороду в 10 000 гульденів золотом. Такий тюльпан повинен був розповісти світу, що чорний колір так само прекрасний, як інші кольори. І до того ж він став би символом, що втілює красу людей чорної шкіри. Довго билися ботаніки над герлемським замовленням, і, нарешті, один з них виростив чорний, як південна ніч, тюльпан ...

В честь народження незвичайного чорного тюльпана 15 травня 1637 був оголошений грандіозне свято. На урочистості запрошувалися всі провідні ботаніки та садівники світу. Свято відкрилося карнавальною ходою: по центральній вулиці Харлема йшли чоловіки в чорних сутанах з тюльпанами в руках. За ними несли носилки, застелені білосніжним оксамитом, в центрі яких височіла кришталева ваза з чорно-ліловим тюльпаном [4] ...

... У березні 1986 року директор Національного інституту Голландії Хенк ван Дам заявив журналістам, що в лабораторії інституту вирошені перші зразки абсолютно чорних тюльпанів. Так, від зразка чорного тюльпана, вирошеного в 1637 році, до початку масового виробництва його пройшло 350 років.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття «букет».
2. Які бувають форми букетів?
3. Які бувають розміри букетів?
4. Дайте визначення поняття «композиція»
5. Які існують форми квіткових композицій?
6. Дайте визначення поняття «групування».
7. Які виділяють найбільш поширені види квіткових композицій?
8. Яка різниця між вінком та гірляндою?
9. Дайте визначення поняття «бутоньєрка».
10. Яких принципів потрібно дотримуватись при складанні квіткових композицій?
11. Дайте визначення поняття «симетрія».

Завдання для самоконтролю

1. Допишіть речення.

Форма букету у першу чергу залежить від ...

Найбільш поширеними видами квіткових композицій є ...

Прийнято виділяти наступні форми квіткових композицій:
овальна, кулеподібна ...

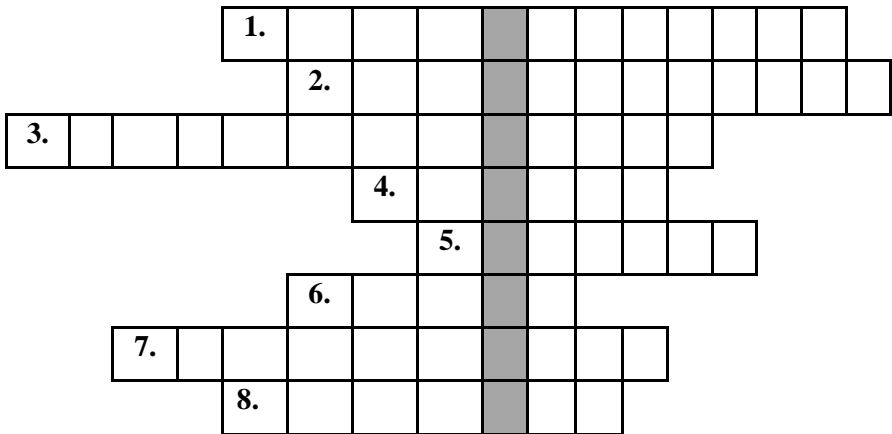
Розрізняють замкнуті групи, коли рослини розміщені ...

Традиційно композиції в корзинах роблять круглої, ...

3. Заповніть схему.

4. Розгадайте чайнворд та прочитайте зашифроване у квадратиках сірого кольору слово.

1. Інструмент, який використовують для загинання кінців дроту.

2. Процес створення букетів, квіткових композицій, уміння за допомогою квітів, листя, гілок висловити свої думки і почуття, створюючи справжні витвори мистецтва.

3. Правильне співвідношення величини квіткової композиції (вази з квітами) з навколишнім світом.

4. Зв'язка квітів, гармонійно поєднаних між собою, зібраних в певному порядку, певній техніці задля досягнення гармонії форми, кольорів, запахів.

5. Чоловічі органи квітки, кожний з яких складається з досить довгої нитки та добре помітного жовтого мішечка, де утворюються мікроспори та пилок.

6. Матеріал, який необхідний для скріплення нитки з дротом при виготовленні металонитки.

7. Сукупність символів, які пояснюють певні речі, явища, події, що використовуються тією чи іншою групою осіб, організацією, громадським чи політичним утворенням, державою і т. д.

8. Острів на якому і досі зберігається традиція виготовлення штучні квітів з дроту та ниток.

Глосарій

А

Аранжування квітів – це створення букетів, квіткових композицій, уміння за допомогою квітів, листя, гілок висловити свої думки і почуття, створивши справжні витвори мистецтва.

Асиметричне розміщення – коли композицію будують, виходячи із природного характеру росту рослин.

Б

Букет – зв'язка квітів, гармонійно поєднаних між собою, зібраних в певному порядку, певній техніці задля досягнення гармонії форми, кольорів, запахів.

Бутонаєрка – одна або кілька дрібних квіток чи бутонів на петлиці, аксесуар чоловічого костюму, жіночого капелюшку чи зачіски.

В

Вінок – головний убір з листя, бадилля, гілок і квітів, має форму обруча.

Г

Ганутель – вид декоративно прикладного мистецтва, який використовується для створення штучних квітів з дроту і ниток.

Гірлянди – це квіти, листя, гілки, сплетені у довгі стрічки.

Групування – зв'язок окремих форм, поєднання елементів в одне ціле.

Д

Деформація – процес, під час якого змінюється форма, розмір тіла, предмета, діючи якимось чином на нього.

Дріт – металевий виріб у вигляді гнучкої нитки або тонкого прута.

Дугова ганутель – техніка виготовлення квітів з металонитки.

К

Каркас – несуча внутрішня конструкція будівлі, механізму, споруди, апарату.

Колір – це властивість тіл викликати зорові відчуття у відповідності до спектрального складу та інтенсивності видимого випромінювання, що відображається або випускається.

Кольоровий тон – головна відмінність хроматичного кольору, завдяки якій одні кольори називаються червоними, інші – жовтими і т. д.

Композиція – найважливіший організуючий компонент художньої форми, складання, з'єднання, поєднання різних частин в єдине ціле відповідно до задуму митця.

М

Металонитка – скручений мідний дріт з блискучою ниткою, яка використовується для дугової ганутелі.

Н

Надійність – властивість виробу виконувати свої функції.

Насиченість – чистота кольору, що визначається ступенем близькості до спектрального (найбільш насиченого) кольору.

О

Осьовий дріт – центральна лінія, що служить опорою пелюстки.

П

Пелюстка – окремий листок із віночка квітки.

Пропорції – співвідношення окремих частин за висотою, шириною і довжиною.

Пружинкова ганутель – накручування нитки на каркас, тобто пружинки, які зроблені з дроту утворюють каркас листків, пелюсток, обмотаних ниткою.

Р

Робоча зона – простір, в якому знаходяться робочі місця постійного або непостійного (тимчасового) перебування працівників.

Робоча поза – основне положення тіла працівника в просторі.

Робоче місце – зона простору, що оснащена необхідним устаткуванням, де відбувається трудова діяльність одного працівника чи групи працівників.

С

Світлота – називають ту властивість кольору, при якій одні кольори світліші, яскравіші, а інші – темніші, тьмяніші.

Символіка – сукупність символів, які пояснюють певні речі, явища, події, що використовуються тією чи іншою групою осіб, організацією, громадським чи політичним утворенням, державою і т. д.

Симетрія – повна дзеркальна відповідність розташування частин цілого, розташованих по обидві сторони від середньої лінії, центру.

Симетричне розміщення – це коли дві однакові частини перебувають по обидва боки від центральної осі, тобто цілком зберігаються їхня форма конфігурація, величина, колір

Споріднені кольори – кольори, які розміщені поблизу один коло одного в межах кольорового кола.

Стебло – основна частина трав'янистої рослини від кореня до верхка, що тримає на собі листя, квіти і плоди.

Т

Тейп-стрічка – стрічка для обмотування стебел штучних та сухих квітів.

Тичинка – чоловічі органи квітки, кожний з яких складається з досить довгої нитки та добре помітного жовтого мішечка, де утворюються мікроспори та пилок.

Ф

Форма – обриси, контури предмета, його зовнішній вигляд.

Я

Якість – економічна категорія, яка відображає сукупність властивостей виробу (технічних, технологічних, економічних, екологічних тощо), що зумовлюють ступінь її здатності задовольняти потреби споживачів відповідно до свого призначення.

Список використаних джерел літератури

1. Ганутель – техніка мальтійського рукоділля. [Електронний ресурс]// <http://www.liveinternet.ru/users/olirnka/post213378379/> (дата звернення 15.08.14).
2. Ганутель. [Електронний ресурс]// <http://www.liveinternet.ru/users/4228185/post172026046/> (дата звернення 15.09.14).
3. Ганутель – квіти. [Електронний ресурс]// <http://www.liveinternet.ru/users/4788840/post204413364/> (дата звернення 18.07.14).
4. День народження чорного тюльпана. [Електронний ресурс]// <http://tulpania.com.ua/interesno-o-tsvetah/den-rozhdeniya-chernogo-tulpana.html> (дата звернення 12.10.14).
5. Івченко А.О. Тлумачний словник української мови/ А.О. Івченко. – Харків: Фоліо, 2005. – 540 с.
6. Історія виготовлення штучних квітів [Електронний ресурс]// <http://www.berezovaya.ru/index1.html> Дата звернення 12.01.2012. (дата звернення 02.09.14).
7. Історія створення ножиць. [Електронний ресурс]// <http://www.tk-furniture.com.ua/statti/istoriya-stvorenniya-nojic.html>
8. Квіти. [Електронний ресурс]// <http://my-flower.com.ua/node/33> (дата звернення 21.08.14).
9. Кольорознавство. [Електронний ресурс]// <http://studentam.net.ua/content/view/4218/83/> (дата звернення 21.09.14).
10. Майстер-клас техніки ганутель. [Електронний ресурс]// <http://www.liveinternet.ru/users/nadin72/post208536215/> (дата звернення 27.02.14).
11. Малахова Е. Учебный курс. Изготовление искусственных цветов/ Е. Малахова. – М.: Феникс, 2005. – 320 с.
12. Мова квітів. [Електронний ресурс]// http://applmath.lviv.ua/fileadmin/studworks/2010/Kateruna_Matulka/mova_kvitiv.html (дата звернення 09.08.14).

13. Радецька І.А, Ребрік В.Є. Основи зображення. Практикум для студентів спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання» (Обслуговуюча праця)/ І.А Радецька, В.Є. Ребрік. – Хмельницький: ХНУ, 2008. – 75 с.

14. Репіленко Л. Виготовлення штучних квітів. Варіативна частина програми з «Обслуговуючої праці». 7-9 класи/ Л Репіленко. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 144 с.

15. Різновиди пружинкової ганутелі. [Електронний ресурс]// <http://www.liveinternet.ru/users/4788840/post204414198/> (дата звернення 11.02.14).

16. Техніки ганутелі. [Електронний ресурс]// <http://li.kela.ru/post195716644/> (дата звернення 19.07.14).

17. Тозин Д. Цветы из проволоки/ Д. Тозин. – Харьков: Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2011. – 63 с.

18. Чарівна ганутель. [Електронний ресурс]// <http://www.myjulia.ru/article/243641/> (дата звернення 01.07.14).

19. Чиоти Д. Фантазийные цветы из бисера и ниток мулине/ Д. Чиоти. – К.: Мой Мир, 2007. – 136с.

20. Штучні квіти: історія виникнення. [Електронний ресурс]// <http://www.livemaster.ru/topic/70857-iskusstvennye-tsvety-istoriya-vozniknoveniya> (дата звернення 21.10.14).

21. Що означають кольори квітів??? [Електронний ресурс]// <http://blog.batstudio.org.ua/2011/07/scho-oznachayut-kolory-kvitiv/> (дата звернення 16.10.14).

Ідеї для творчості

